

วัตถุประสงค์ของการค้นคว้าแบบอิสระในครั้งนี้ คือ การวิเคราะห์ระบบบัญชีส่วนราชการตามเกณฑ์คงค้างเพื่อประเมินประสิทธิภาพการทำงานภาครัฐ กรณีศึกษา สำนักงานคลังจังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งการค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ ใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากรายงานทางการเงิน และรายงานการประเมินผลการดำเนินงานของสำนักงานคลังจังหวัดแม่ฮ่องสอน ซึ่งวิธีการศึกษาแบ่งเป็น 1.) การวิเคราะห์เปรียบเทียบการบันทึกบัญชี และรายงานทางการเงิน ของสำนักงานคลังจังหวัดแม่ฮ่องสอน ระหว่างการจัดทำบัญชีระบบบัญชีเกณฑ์เงินสด และการจัดทำบัญชีระบบบัญชีเกณฑ์คงค้าง ในไตรมาสที่ 4 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 2.) การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินงานของสำนักงานคลังจังหวัดแม่ฮ่องสอน จากการจัดทำบัญชีระบบบัญชีเกณฑ์คงค้าง ระหว่างไตรมาสที่ 4 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 และในไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2545

จากการศึกษาพบว่า การปรับเปลี่ยนระบบบัญชีส่วนราชการจากเกณฑ์เงินสดเป็นเกณฑ์คงค้างช่วยให้ข้อมูลทางการเงินของหน่วยงานภาครัฐมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น สามารถนำไปใช้ในการวัดต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ได้ถูกต้องและครบถ้วนมากกว่าเดิม และสามารถนำรายงานทางการเงินที่ได้มาใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการทำงานภาครัฐได้ตามวัตถุประสงค์ที่

วางไว้ อาทิเช่น การลดระยะเวลาในการทำงาน การลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน การใช้ประโยชน์จากทรัพย์สิน เป็นต้น สามารถทราบถึงภาระผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นในภายหน้าเพื่อประโยชน์ในการบริหารงบประมาณและการเงินในอนาคต สามารถทราบถึงการบริหารจัดการทรัพย์สินและครุภัณฑ์เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

การจัดทำระบบบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง ควบคู่กับการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ของ สำนักงานคลังจังหวัดแม่ฮ่องสอน ทำให้ทราบถึงต้นทุน ค่าใช้จ่าย สามารถนำข้อมูลที่ได้มาพิจารณา ปรับปรุง เพื่อให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งนำข้อมูลที่ได้จากผลการประเมินประสิทธิภาพการทำงาน มาปรับปรุงการดำเนินงานให้มีความเหมาะสม เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงานและผู้มาใช้บริการ

แต่อย่างไรก็ตาม การจัดทำบัญชีด้วยระบบบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง ยังคงมีข้อจำกัดเนื่องจากเป็นวิธีการจัดทำบัญชีด้วยมือ ซึ่งอาจทำให้เกิดความล่าช้า ไม่ทันต่อความต้องการใช้ อาจเกิดข้อผิดพลาดได้ง่าย การบริหารงบประมาณการเงิน การพัสดุ รวมทั้งนโยบายการบริหารเงินนอกงบประมาณยังไม่มีปรับปรุงให้สอดคล้องและมีความเหมาะสมกับระบบบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง รวมทั้งหน่วยงานภาครัฐแต่ละหน่วยมีภารกิจและผลผลิตที่แตกต่างกัน การนำระบบบัญชีตามเกณฑ์คงค้างมาใช้ จำเป็นต้องมีการออกแบบรายงานทางการเงินให้เหมาะสมกับภารกิจของแต่ละหน่วยงาน และสามารถนำมาจัดทำงบการเงินรวมของแผ่นดินได้